

Bertillon.

Af Hakon Jørgensen.

Alphonse Bertillon, Opfinderen af de berømte Bertillonske Systemer, er født 1853 i Paris som Søn af den berømte franske Statistiker og Demograf Louis Adolphe Bertillon, der oprindeligt var Læge, men senere kastede sig over Videnskaben og forenede Stillingerne som Professor i Demografi og Direktør for Staden Paris' statistiske Bureau.

Alphonse Bertillon har ikke blot forstaaet, som Fransk-mændene siger, at »prendre l'air du bureau«, men han har evnet at omplante de statistiske Bureaus Metoder og den statistiske Videnskabs Principper i ny Jord, og paa Grundlag af antropometriske Studier at skabe et Vaaben til Kampen mod de professionelle Forbrydere, som disse frygter og forbander. Og han har tillige forstaaet at kritisere Videnskabens Resultater. Naar saaledes Antropometrien lærer, at det menneskelige Legemes forskellige Dimensioner er indbyrdes proportionale, opdagede Bertillon snart, at denne Lov, som i høj Grad er bleven overvurderet, har mange Undtagelser, idet en Mængde Dimensioner udvikler sig ganske uafhængigt af hinanden. Medens f. Eks. Fodens Størrelse, Armspændvidden og Legemets Højde sikkert indenfor forskellige Racer i nogen Grad svarer til hinanden, gælder dette slet ikke — eller i langt mindre Grad — Dimensioner som Hovedets Længde og Bredde, Mellemfingerens, Underarmens, Lillefingerens og Ørets Længde samt Afstanden mellem Kindbenene.

Disse Maal i Forbindelse med Fodens Længde, Kropshøjden og Øjets Farver anvendte Bertillon til en Inddeling af Forbryderfotografierne i 65,610 Klasser.

Til en Begyndelse trak man noget paa Smilebaandet af Bertillon, der i Aaret 1882 begyndte sin Virksomhed i Pariserpolitiet under meget beskedne Former assisteret af 2 Betjente. Efter at Bertillon havde demonstreret sit System ved en international Fængselskongres i Aaret 1885, holdt ikke blot hans Landsmænd op med at smile, men Bertillon var med et Slag en international Berømthed. Hans antropometriske Registreringssystem blev i Løbet af de følgende Aar indført overalt i Verden.

Men Bertillon hvilede ikke paa sine Laurbær. Han opdagede hurtigt, at det kun er lidt, det uøvede Øje evner at iagttage paa et Fotografi eller et Fysiognomi, og at selv de virkelig foretagne Iagttagelser kun er af ringe Værdi, naar Iagttageren ikke kan udtrykke sine Iagttagelser i koncise Udtryk, hvis Definition er fastslaaet. Dette har Bertillon udtrykt i en Sætning, han har ladet indskrive som en Frise paa Væggen i sit Atelier: Øjet ser kun, hvad Hjernen er indstillet paa at iagttage.

Gennem et indgaaende Studium af det menneskelige Fysiognomi fandt Bertillon en Mængde Former, som han gav bestemte Betegnelser og indordnede under et bestemt System, som han kaldte *portrait parlé* eller *portrait descriptif*. I dette oplærte han Pariserpolitiets Opdagere, saaledes at disse, selv uden Fotografi, var i Stand til at kende en Person, naar de kendte dennes Signalement, og samtidig hermed lærte de i Virkeligheden først med fuld Sikkerhed at genkende en Person efter et Fotografi.

Man kunde synes, at det at kende en Person efter et Fotografi er en ganske simpel Ting, og dog er det langt fra Tilfældet, navnlig naar man kun er i Besiddelse af et gammelt Fotografi af den paagældende. Af den, der har lært Bertillons *portrait parlé*, kan denne Virksomhed udøves med fuldkommen Sikkerhed, selv om det, den ikke faguddannede

kalder for »Lighed« — hvilket ofte kun er et ganske tilfældigt Ansigtsudtryk i Forbindelse med ganske ligegyldige Ejendommeligheder (Haarfarve, Skægform o. lign.) — ganske mangler.

Men Bertillons portrait parlé betød mere end et Kursus for Politiet i at iagttage og udtrykke iagttagelser i skarpe og træffende Udtryk, — det betød et nyt System, et nyt Vaaben.

Paa portrait parlé opbyggede Bertillon en ny Registratur, — sit saakaldte *D e k a v e z S y s t e m*. Ved dette gjorde han det muligt at søge Personer i en Registratur blot paa Grundlag af en iagttagelse, uden først at optage Maal, og han indsatte sine Forbryderfotografier i smaa let haandterlige Forbryderalbums, som Politiet under Arbejdet udenfor Bureauerne kunde transportere i en Frakkelomme. Bertillons sidste Album havde Plads til ca. 4000 Fotografier ordnet efter dette System, og dog lod det sig transportere som anført.

Dette elegante System fik aldrig videre praktisk Betydning, fordi Arbejdet med Udarbejdelsen anses for at være uoverkommeligt for de i Forvejen overbebyrdede Centralbureauer.

Endnu et System føjede Bertillon til de allerede omtalte, da han konstruerede sine bekendte Fotografiapparater til Optagelse af *m e t r i s k e F o t o g r a f i e r*. Disse tillader efter den fotografiske Optagelse at maale enhver Afstand paa Fotografiet, som det under en kriminel Sag maatte vise sig af Interesse at fastslaa.

Systemet er tidligere beskrevet indgaaende her i Tidsskriftet (1ste Aargang S. 201 ff.) af Fængselsinspektør Bröchner-Mortensen, hvorfor en nøjere Beskrivelse her er overflødig. Systemet lider kun af den Fejl, at de til Optagelsen nødvendige Apparater er for vanskelige at transportere, til at man kan paaregne dem medbragt af Opdagerne, naar Sagen ikke er af ganske ekstraordinær Betydning, og i det hele hviler Systemet noget paa en Overvurdering af Fotografiets Betydning for Forbrydelsens Opdagelse. Det praktiske Politi tænker ikke helt uden Grund som saa, at man opdager

kun lidt ved Fotografering. Desværre u n d e r v u r d e r e r det paa den anden Side Fotografiets Betydning noget. Den rette Vurdering stiller det ubetingede Krav til et moderne Centralbureau, at et saadant Apparat findes og kan anvendes i v i g t i g e Sager.

Det er den antropometriske Registreringsmetode og portrait parlé, der først og fremmest har gjort Bertillon berømt og udstrakt hans Indflydelse over hele Verden. Tusinder af professionelle Forbrydere har maattet strække Gevær for Bertillons Kunst, og dog skulde den Dag komme, da Bertillons Stjerne skulde dale, fordi han ikke kendte sin Besøgses Tid. Bertillons antropometriske Registreringsmetode maatte vige for Fingeraftryksmetoden (den dactyloskopiske Registreringsmaade).

Da det var lykkedes Galton—Henry som de første at indordne Fingeraftrykkene i Registraturer, saaledes at de senere kunde søges frem paany, betød dette, at en ældgammel videnskabelig Kendsgerning kunde drages til Nytte for praktisk Politivirksomhed, nemlig den, at de Figurer, som de ophøjede Hudfolder (Pappillarlinier) danner paa Menneskets Fingre, ere uforanderlige fra Menneskets Fødsel og til dets Dod, og at der ikke findes 2 Mennesker, hvis Fingeraftryk fuldstændig ligner hinanden, naar man tager de fineste Ejendommeligheder i Betragtning.

Efter Galton og Henry er der opdukket mange Registreringsmetoder, og ogsaa i Nutiden drejer alle Forsøg og Studier sig om at udbedre de gældende Systemer. Men imod alle disse Anstrængelser satte Bertillon hele sin Autoritet, dels fordi han forstod, at dette let vilde indføre uensartet Optræden i de forskellige Lande, dels fordi han ikke rigtig har kunnet vurdere Fingeraftryksmetodens store Fortrin.

Af stor Betydning er det saaledes, at enhver i Løbet af $\frac{1}{2}$ Time kan lære at optage Fingeraftryk saa at sige uden Apparater, medens Optagelsen af Maalene kræver en Mængde Apparater og praktisk talt kun kan foregaa paa Centralbureauerne.

Hertil kommer at de ofte usynlige Fingeraftryk, som Gerningsmændene til Tider efterlader sig paa Gerningsstedet, kan fremkaldes og tjene som Grundlag for en Eftersøgning i Fingeraftryksregistraturerne og at man, efterhaanden som Registraturerne bliver større, i Fingeraftryksformernes uendelige Kombinationsmuligheder har et uudtømmeligt Forraadskammer for nye Klasseinddelinger.

Bertillon skød nu ganske vist ikke helt Fingeraftrykkene fra sig. Han benyttede dem til at supplere sine Klasser i den antropometriske Registratur for mandlige Signalementer, men han anvendte Fingeraftryksinddelingerne som de subsidiære Inddelinger, hvilket umuliggjorde en Eftersøgning i Registraturen paa Grundlag af Fingeraftryk alene. Anderledes stillede Sagen sig for Registraturer af kvindelige Signalementer og Signalementer af unge Mennesker, som ikke kunde registreres efter Maal, Kvinderne ikke af Velanstændighedshensyn og de unge Mennesker ikke, fordi de endnu ikke ere udvoksede. Her anvendte Bertillon Fingeraftryk ved de principale Inddelinger, og en Undersøgelse af Øjets Farver ved den subsidiære.

For nogen Tid siden sendte det danske Centralbureau et dactyloskopisk Signalement af en Kvinde til Bertillons berømte Service. Kort Tid efter fik vort Bureau Meddelelse om, at den paagældende Kvinde var straffet for Lommetyverier i Paris og hendes virkelige Personalia blev oplyst.

Dette Resultat skyldes den principale Klassificering paa Grundlag af Fingeraftryk.

I Modsætning hertil staar, dersom de givne offentlige Meddelelser staar til Troende, det meget omtalte Tyveri af »Mona Lisa«. Paa den efterladte Ramme fandtes tydelige Fingeraftryk. Da den skyldige ved Afhændelsen af Maleriet var bleven anholdt som mistænkt, kunde man konstatere, at Fingeraftrykkene paa Rammen hidrørte fra ham. Hans Fingeraftryk fandtes i Politiets Samling, men paa Grund af Fingeraftrykkets sekundære Betydning kunde det paa Gerningsstedet forefundne Aftryk ikke søges i Registraturen.

Selv om dette skulde være en Kronike, forfattet af Bertillons Misundere og Fjender, er den ganske karakteristisk for Situationen. Det franske Centralbureau var ved Bertillons Stædighed kommen i 2det Plan i denne Henseende, og Bertillons egne Landsmænd saa det. Følgen blev, at Bertillon, der i Forvejen var syg og træt, ifjor opgav Modstanden og trak sig tilbage. Nu indføres Fingeraftryksmetoden i flere større Byer i Frankrig.

Der er noget tragisk i denne Afslutning paa Bertillons berømmelige Virksomhed. Havde Bertillon i Tide forstaaet det ny, havde han ved sit Geni maaske allerede nu anvist den Forbedring i den daetyloskopiske Registreringsmetode, som skal og maa komme.

Nu er Bertillon død. Hans Geni har vi, hans Elever, altid beundret. Hans Fejl vil vi have let ved at tilgive. Thi selv om de sidste Fremskridt skyldes andre, han var dog den første der viste Vej, og maaske er der en ikke ringe Sandhed i den almindelige Opfattelse, som træffes hos saa at sige alle udenfor Fagmændenes Kreds, at Bertillon er Opfinderen af Fingeraftrykssystemet. Det er u r i g t i g t set fra et Fagmandssynspunkt. Men hvem ved, hvilken Betydning det har haft for Bertillons Medbejler — Opfinderen af Henrys System —, at han har lyttet til de Aandens Vingesus, der skyldtes Mesteren — Alphonse Bertillon.
